Адолат кучли, куч эса адолатли бўлмоғи лозим

Адолат

1996 йил, 16 март, № 10 (49).
♦ ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.
♦ СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА.
Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон «Адолат» социал — демократик партиясининг газетаси

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 15 март куни Халқаро валюта жамғармасининг ижрочи директори Даниэл Кейзер бошчилигидаги ушбу халқаро молиявий ташкилот делегацияси аъзоларини қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари меҳмонларга Ўзбекистоннинг бозор муносабатларини қарор топтиришда узига хос иқтисодий ислоҳотлар йўлидан бораётгани ҳақида сўзлаб берди. Биз Халқаро валюта жамғармасининг бу борада кўрсатаётган кумагини жуда юқори баҳолаймиз ва узаро ҳамкорликни янада ривожлантиришдан манфаатдормиз, деди жумладан, Президент.

Учрашувда Ўзбекистон билан Халқаро валюта жамғармаси ўртасидаги ҳамкорликни янада равнақ топтириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари — молия вазири Бахтиёр Ҳамидов, Марказий банк бошқаруви раиси Файзулла Муллажонов иштирок этди.

Қабулда Халқаро валюта жамғармасининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Марк Оъбрайен ҳозир бўлди.

(ЎзА).

СУРАТДА: қабул пайти.

Р. НУРИТДИНОВ олган сурат.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

● 15 март куни Тошкентда «Ўзсаноатқурилишбанк» акционерларининг йиғилиши бўлди.

Йиғилишда «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг ўтган йилдаги иш якунлари, 1996 йилдаги фаолиятининг асосий йўналишлари кўриб чиқилди, бошқа молиявий ва ташкилий масалалар муҳокама қилинди. Ҳисобот йилида банк кенгаши ва бошқаруви фаолияти молиявий барқарорликни ҳамда банк химмасига юкланган вазифалар ва мижозлар олдидаги мажбуриятларни бажариш учун банкнинг баланс қувватини тамаллашга қаратилгани қайд этилди.

Йиғилишда Республика Бош вазирининг ўринбосари Р. Юнусов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тулаганов иштирок этишди.

● Тошкентда республика Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгаши раёсатининг йиғилиши бўлди. Унда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 29 февралдаги мажлисида сўзлаган нутқида ўртага қўйган масалалар ва фахрийлар ташкилотларининг бу борадаги вазифалари муҳокама этилди. Кенгаш раиси Б. Раҳимов шу ҳақда маъруза қилди.

Йиғилишда уюшма фаолиятига оид бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

●1996 йил—Амир Темур йили

СОҲИБҚИРОН ДЕЙДИКИ...

● Ботирлик — қалъа олди.

● Бошга қилич келса-да, рост сўзла.

● Бўридан қўрққан ўрмонга кирмайди.

● Душманнинг кулгани - сиринги билгани.

● Душмандан қўрқма, мунофиқдан қўрқ.

● Дўстлик — синовда чиниқади.

● Емсиз от довон ошолмайди.

● Номуссиз хиёнатдан, номусли ўлим яхши.

● Ота бўлдинг, ота қадрини билдинг.

● Қилич ўткир бўлса-да ўз сопини кесмагай.

● Сайёдда макр бўлмаса, домига ов илинмас.

● Тил — қиличдан ўткир.

УЙҒОНДИ

Туркистон, Турон келди,
Мустақил замон келди.
Азалий армон келди,
Амиргинам, уйғонди.

Ўтмишлардан дарак дир,
Безовтасиз, ҳалакдир.
Ягона бир тилакдир,
Амиргинам, уйғонди.

Руҳияти тиригим,
Соҳибқирон буюгим.
Жаҳонгиринг суюгим,
Амиргинам, уйғонди.

Бошдаги ҳумо қушим,
Самоларда олқишим.
Ёруғ юзим, балқишим,
Амиргинам, уйғонди.

Осмонда оқ қуш кўрдим,
Уйқуда оқ туш кўрдим.
Эл-улусни хеш кўрдим,
Амиргинам, уйғонди.

САМИЯ.

АССАЛОМ, НАВРЎЗ!

Улкамизга Наврўзи олам кириб келмоқда. Табиат кўм-кўк либос билан безаняпти. Ариқларда шилдираб сувлар оқа бошлади. Юзларга майин баҳор шабадаси урилади. Деҳқонлар ўз юмушлари билан банд. Ҳар бир қалбда Наврўзи Олам нашидаси... Кириб келаётган Наврўзингиз муборак бўлсин, азиз ватандошлар!

СУРАТДА: «Шарқ гули» ...

Рўзмат ЖУМАНИЯЗОВ олган сурат.

● Партия ва ҳаёт

ВАЗИФАЛАР АНИҚ

Мамлакатимизнинг ҳамма вилоятларида каби Андижонда ҳам «Адолат» социал-демократик партиясининг вилоят Кенгаши тузилиши вилоятимизнинг ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. 1995 йил 2 май куни бўлиб ўтган вилоят таъсис конференциясида «Адолат» социал-демократик партиясининг Андижон вилоят Кенгаши тузилиб, кенгаш аъзолари ва котиблари сайланган.

Ўтган даврда вилоят Кенгаши ўз фаолиятини партия ташкилотини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш, шаҳар ва туманларда партия кенгашлари ва бошланғич ташкилотларини тузиш, партия аъзолари сафини кенгайтиришга қаратди.

Андижон вилоят ҳокимлиги биноси ...

Раҳмонберди ОРТИКОВ, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Андижон вилоят Кенгашининг ижрочи котиби.

● Муносабат

ТАРИХ ОРТГА ҚАЙТМАЙДИ

...

Р. ҲАЙДАРОВ,
Ш. АЛИМАТОВ,
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши бўлим мудирлари.

ЎЗБЕКЧИЛИК НИҚОБИ ОСТИДА

● Фельетон

...

Устя ҲАҚГЎЙ.

● Луқма

НАВБАТ УНГА КЕЛДИМИ?

...

Б. ИЛЁСОВ
Термиз шаҳри.

ҲАҚ СЎЗ ҲАҚ ЙЎЛНИ ТОПАР

«Ўзбекистон заминида бугунги кунда бозор иқтисодиёти муносабатларини фаол жорий этиш бўйича зарур қонунчилик ва меъёрий ҳужжатлар замини амалда яратилди. Буни кўпчилик тан олмоқда.

Савол туғилади: нега улар ҳаётда тўлиқ амал қилмаяпти? Ким ёки нима халақит беряпти? Қаерда, қайси бўғинда оқсаш рўй бермоқда? Мана шу саволларнинг барчасига жавоб топишимиз керак».

(Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил якунлари ҳамда жорий йилдаги вазифаларга бағишланган мажлисидаги нутқидан.)

● *Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамаси йиғилишида гапирилган эди*

МИЛЛИОНЛАРНИ ҚАЧОН ҚАЙТАРАСИЗ?

ёки экиш мавсуми яқинлашаётганига қарамай Самарқанд вилояти хўжаликлари «Сабзавотнавуруғлари» бирлашмаси билан орани очиқ қилолмаётганликлари хусусида

Чиндан ҳам бугун мамлакат миқёсида энг кўп сабзавот етиштирадиган Самарқанд вилояти қишлоқ хўжаликлари айни шу тармоғида танг вазият вужудга келган. Вилоят «Сабзавотнавуруғлари» бирлашмаси омборларида тўла-тўкис сара уруғ йиғилиб қолган. Буюртма бор. Лекин бирлашма хўжаликларнинг буюртмасини инобатга олмаяпти. Сабаби, вилоятда сабзавотчилик билан шуғулланадиган хўжаликлар 1995 йилда бирлашмадан 8 миллион 330 минг сўм қарздор бўлиб қолишган ва бу қарзни ҳанузгача тўлашгани йўқ. Нега, уруғлик кўкармадими ёки пайкалда сабзавот битмадими?

— Аксинча, биз билан шартнома тузган бирорта хўжалик сара уруғлик сифатсизлигидан куйиб қолгани йўқ, — дейди «Сабзавотнавуруғлари» бирлашмаси бошлиғи Амриддин Мухиддинов. — Тайёрланаётган уруғларнинг унувчанлиги 98 фоизни ташкил этади. Бунинг устига лазер нури билан махсус ишлов берилганлиги туфайли касалликларга ғоят чидамли. Чиндан бирлашма уруғчиларни қарзга беравериб, бултур ўзи ҳам банкдан 5 миллион сўм қарздор бўлиб қолди. Иложсизликдан, шу мавсумда уруғчилик ишларини ҳатто хўжаликлар билан тузган шартномалар асосида давом эттиришга қийналмоқдамиз. Шу боис уруғчиларни рағбатлантириш масаласида ҳам муаммолар кўп. Уруғчилар тайёрлашда хизмат қилаётган техникаларнинг эскирганлиги ҳам ишни оғирлаштирмоқда. Хўжаликларга уруғни насияга бериш кўп йиллардан бери давом этиб келаётган ...

Қисқаси, бозор иқтисодиёти даврида «муштарий бўлмаган» уруғлар муаммоси ечилмай ётибди. Кимдир сиппиқ ўз фойдасини кўзлаб, «Урок ва Болга» консерва комбинати, «Баҳодир» хусусий корхонаси ва бошқа сингари корхоналар ҳисобига 31,8 миллион сўм қарздор...

Қисқаси, бозор иқтисодиёти қонунларига «мушт кетди» деган гап эмас. Кимдир сиппиқ ўз ишини «Сабзавотнавуруғлари» бирлашмаси билан кучли ҳамкорликда олиб боряпти. Тайлоқ, Оқдарё, Жомбой туманлари сабзавоткорлари бирлашмага тўловни тўла узганлар. Улар эса уз навбатида харидорларни уруғ билан таъминлашда ... Сабаби, 1995 йилда етиштирилган сабзавот ҳосилининг кўпгина қисмини қайта ишлаш учун қабул қилиб олган Самарқанд...

Уруғчилик бирлашмасининг оғир молиявий аҳволга тушиб қолишига асосан Булунғур, Тойлоқ, Оқдарё, Жомбой туманлари сабабчи. Улар эса ўз навбатида бунинг сабабини ... Хўжаликлар ҳақ тўлаш пайти келмадими?

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
«Адолат»нинг Самарқанд вилояти бўйича ўз мухбири.

АРЗИМАЙДИ ШАВЛАСИ, КУЙДИРАДИ ҒАЛВАСИ

● *Фельетон ўрнида*

Ҳаёт қизиқ: одам амал курсисига ўтиргани бас, қиёфасини ўзгартиради. Ўзини анча салобатли кийиб кўрсатишни одатдаги ҳолга айлантиради. Ходимларни «элаб», саралаш, пухтасини ажратади. ...

Мана шундай лавозимлардан бири Фарғона вилояти қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва сифати бўйича давлат инспекциясининг бошлиғи Абдуолим Зияевнинг фаолияти ... «Удабурон» ... инспекциянинг иш ... Аммо шундай экан, бу ишлар кимга керак?

Фарғона вилоят қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва сифати бўйича давлат инспекцияси ... маҳсулотларини тайёрлаш ...

Мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг ... инспекциянинг ... Мутахассисларнинг ... А. Зияевнинг ... инспекцияси қишлоқ хўжалиги вазирлиги ...

Хўш, Абдуолим Зияев бошчилигидаги инспекция ... шартномаларни тузиш ва уларнинг бажарилишини назорат қилиш ... Шартнома тизими ... деҳқон, фермер, ширкат ...

Ўтган йилнинг 15 майида Вазирлар Маҳкамаси бошоқли дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олиш ва давлатга сотишни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилди. Қарорнинг биринчи ва иккинчи иловаларига мувофиқ бошоқли экинларнинг донини харид қилиш ҳажмлари ва уни йиғиштириб олиш муддатлари қатъий белгилаб қўйилди. Ваҳоланки, Фарғона вилоят дон маҳсулотлари ҳиссадорлик уюшмаси ушбу қарор талабларини қўпол равишда бузиб, 136 минг тонна дон маҳсулотлари сотиб олиш бўйича контрактация шартномаларини тўлиқ тузиш чораларини кўрмади ва ушбу миқдордаги маҳсулот сотиб олинишини таъминламади. Қува, Қўқон, Фарғона дон маҳсулотлари корхоналаридаги кўзбўямачиликлар ҳисобот маълумотларини бузиб кўрсатиш эвазига турли хўжаликларнинг раҳбарлари билан тил бириктириб қилинган ишлар сохта ва қалбаки ҳужжатларнинг бир учи ҳам ана шу бўш-баёв тузилган контрактация шартномаларига бориб тақалмайдими? Томонларнинг шарт ва мажбуриятлари ўз аксини топмаган, ҳақни ўз вақтида тўламаганлиги учун жавобгарлик кўзда тутилмаган, ҳатто нархлари келишилмаган, айрим ҳолларда шунчаки қўл учида тузилган бундай шартномалардан кимга қандай фойда тегиши мумкин? Улар шунчаки икки томоннинг қўл қўйиб, муҳрлаши учун ишлаб чиқилади холосми? Нега Фарғона вилоят қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва сифати бўйича давлат инспекцияси бу соҳада жиддий иш олиб бормайди? Демак, А. Зияев ўз вазифасига совуққонлик билан қарайди, шартномаларнинг бажарилишини таъминламайди. Ёки бу шартномалар хўжакўрсинга тузилганми?

Одатда ёғочнинг бўшини қурт ейди. Инспекциянинг ишлари ҳам бўшанг ҳолга келиб қолган бўлса-чи? Бундан иқтисодиётимиз катта зарар кўрмайдими? Бу зарарни ким қоплайди, нега бу масалалар ҳеч кимни ташвишга солмайди? Нега вилоят ҳокимлигидаги мутасаддилар жим қўл қовуштириб турибдилар. Бундай хулосаларга келишимизга бизда яна асос бор: бундан олдинги йили ҳам Фарғона вилоят ҳокимияти қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва сифати бўйича вилоят давлат инспекциясининг иши билан боғлиқ биронта ҳам қарор қабул қилмади ёки чора-тадбир белгиламади. Қолаверса, жойларда мутахассислар томонидан олиб борилган текширишлар юзасидан ҳокимиятга жўнатилган айрим маълумотномалар ҳам изсиз, ҳам жавобсиз қолиб кетди. Текширилган жойларда аниқланган камчиликлар юзасидан инспекция ўша ташкилот ёки корхона маъмуриятининг ўзидан олинган жавоблар билан кифояланишдан нарига ўтмади. Ваҳоланки, Низомда аниқ-тиниқ айтиб ўтилганидек, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш, тайёрлаш, сақлаш, сотиш ва қайта ишлашда маҳсулот сифати устидан давлат назоратини ўрнатиш инспекциянинг асосий вазифаси ҳисобланади. Албатта, бундай ишларни юқори малакали кучли мутахассислар орқали ҳал этиш мумкин. Аммо инспекциянинг 40 фоиз мутахассиси бугунги кун талабларига тўлиқ жавоб бермайди. Бунинг асосий сабаби А. Зияевнинг ўзбошимчалиги туфайли туман инспекцияларига танланаётган мутахассисларни жамоа билан келишмасдан, чуқур ўрганилмасдан ишга қабул қилинаётганлиги туфайлидир.

— Йигирма беш йилдан буён шу ерда ишлайман, — дейди инспекциянинг бош мутахассиси Юрий Решетов. — Аммо оладиган маошимиз кеча иш бошлаган ёш мутахассисники билан тенг. Қизиқ, бу ҳақда бошлиғимизга бир неча бор мурожаат этдим. Аммо фойдаси бўлмади. Шундан кейин менда бир фикр пайдо бўлди: бошлиғимизга ишга кучли хоҳиши бўлмаган мутахассис ҳам бўлаверар экан. Бошлиқнинг хизмат машинаси бор. Ҳайдовчи маошига қўшимча равишда 25 фоиз иш ҳақи олади. Аммо нима учун? Ҳайронман. Ҳайдовчини инспекция ишлари билан юрганини бирон жойда кўрмаганмиз. Идорада ҳам ойда бир бор учратсак учратамиз, бўлмаса йўқ. Хизмат машинасига эга бўлиб туриб Абдуолим Зияев нуқул ўзининг шахсий машинасида туманларга текширишга чиқади. Ҳатто Тошкентдан текширишга келган инспекторларга ҳам унинг хизмат машинаси хизмат қилмайди. У ҳолда ҳайдовчи қайси ишлари учун маошга эга бўлмоқда. Бошлиқнинг уй юмушларидан ортмагани учунми? Ёки рафиқасининг «Орзу» фирмасига хизмат қилаётганигами?

Афсуски, бу масалани бошқа мутахассислар ҳам катта ташвиш билан таъкидлашди. Айрим туманлардаги инспекторлар билан суҳбатлашганимизда ҳам А. Зияевнинг хизмат машинаси бўла туриб ўзининг шахсий машинасида туманларга текширишларга чиқиб туришини айтишди. Эркатой ҳайдовчи қайси хизмати эвазига бошлиқнинг «меҳри»ни қозонганини кейинроқ эшитиб лол қолдик. У Зияевнинг рафиқасига хизмат кўрсатар экан. У ҳолда Зияев шахсий машинасига бензинни қаердан олади? Нега тегишли ташкилотлар буни назорат қилишмайди? Зияев фаолиятининг одамни ҳайратга соладиган яна бир жиҳати бор. У туманларга текширишга борганда ўзининг у ердаги ходимлари билан учрашмайди. Бошлиқнинг келиб-кетганини улар икки-уч кундан кейин билиб қолишиб ажабланишади. Зияевнинг «қўли очиқ, ҳиммати баланд». Ўтган йили инспекциянинг ҳисобида бўлмаган Қувадаги инспекторнинг машинасига ёнилғи учун уч минг сўм ўтказиб берди. Ўзбекистон, Риштон ва Фарғона туманлари инспекторларининг жойидан қўзғалмайдиган, таъмирталаб машиналарига ҳам ёнилғи учун маблағ, эҳтиёт қисмлар ажратди.

Яна бир гап. Ўтган йилнинг июль ойи охирларида соғлиғи ёмонлашгани туфайли ўз аризасига биноан ишдан бўшаган бош мутахасссис Комил Алиевнинг касаба уюшмаси раиси сифатида инспекциянинг Мустақиллик байрамига қилинадиган харажатлари учун чекка қўл қўйиб, банкдан пул олиб бергани ҳам одамни таажжубга солади. Чунки банк ҳисоб-китобларига ишдан бўшаган одамнинг аралашишга қандай ҳаққи бор? Бунинг сабаби битта: назоратнинг ўзида назорат йўқ.

Шу йилнинг 29 февралида Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган Мажлисда мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов шартнома тизимини яратиш, уларни тузиш юзасидан жиддий чоралар кўриш зарурлигини таъкидлаб, жумладан шундай деди: «Иқтисоднинг қандай соҳаси ёки тармоғидан қатъи назар унинг ижросига жавобгар томонларнинг масъулиятини кучайтиришимиз даркор. Шартномаларнинг мақомини кўтаришимиз ва уларга қонуний асос яратишимиз лозим. Бу борада Олий Мажлис ва ҳуқуқшунослар тер тўкишига тўғри келади. Шартнома қоғозда қолиб кетмаслиги керак».

Аммо Абдуолим Зияев раҳбарлик қилаётган инспекцияда ишлар ўлда-жўлда. Жамоада пароканда-лик, раҳбардан норозилик кучли. Бу аҳволда 1996 йил шартномалари ҳам хавф остида қолмасмикан?..

Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбири.

● *Журналист текшируви*

АДОЛАТ ШАМШИРИ ҚАНДАЙ ҚЎЛЛАРДА?

Шу йилнинг 1 март куни эрта тонгдан наманганлик Жумабоевлар оиласи эшигини икки шоввоз миршаб тақиллатди-да:

— Ҳаммаларинг чиқ уйдан! Сенларнинг ордерларинг бекор қилинган. Уч кун ичида уйни бўшатиб қўймасанглар... — дейишди.

...1990 йилнинг июнь ойида, Ўш воқеалари таъсирида шу ерлик эр-хотин ўқитувчи Жумабоевлар беш фарзандини бағрига босганларича, паноҳ излаб Наманган шаҳрида яшаётган қариндошлариникига келдилар. Уларникида бошпана топдилар. Иккаласи ҳам шаҳар мактабларида ўқитувчилик қила бошлашди. Тез орадаёқ шаҳардаги керакли ташкилотларга учраб, уй-жой учун навбатга туриб қўйишди.

Кунлардан бирида Тоҳиржонга 30 ёшлардаги рус аёл йўлиқди ва ўзини Ольга Александровна Игнатова деб таништирди. Уй керак-керак эмаслигини суриштирди.

— Жуда-жуда керак.

— Биз уч йил муддат билан шартнома асосида ишлаб келиш учун Сибирга кетяпмиз. Мабодо сиз билан келишолсак...

Игнатова ўшанда шўрлик ўқитувчини қанчага туширганини аниқ айтолмаймиз. Лекин ёш болага ҳам ойдек равшанки, бир кимса етти ёт бегонага ўз уйининг калитини унинг ҳусни-жамоли эвазига ташлаб кетавермайди. Бу нарсага кўп ўтмай Игнатовадан Тоҳиржоннинг номига келган хат ҳам гувоҳлик бериб турибди: (хат суд ишига тикилган) «Тоҳиржон, биз эсон-омон етиб келиб олдик. Бу ерлар ҳаммамизга ёқиб қолди. Наманганга қайтиб бориш ниятимиз йўқ. Уй энди сеники. Бемалол яшайвер. Николай, Ольга».

Хат негадир Игнатова жўнаб кетган Сибирнинг Томск вилоятидан эмас, балки Россиянинг марказий қисмида жойлашган Орёл вилоятидан жўнатилган эди...

Энди меҳнат шартномаси ва «Бронь шаҳодатномаси» нима эканлиги ҳақида изоҳ бериб қўяй: шартнома асосида ишга кетаётган одам фақат ишчи кучи етишмаётган жойларгагина юборилади. У, таъбир жоиз бўлса, Самарқандда сайр қилиб келишни эмас, балки Жиззах чўлларида тер тўкиб меҳнат қилишни ўз зиммасига олади. Унга бир талай имтиёзлар берилади. Чунончи, уй-жойи шартнома муддати тугамагунча давлат томонидан банд қилиб турилади. Ўзи ва оила аъзолари иш жойигача бепул етиб оладилар. Юклари контейнерларда давлат ҳисобидан жўнатилади. Шартнома эгасининг ўзига бир ойлик, турмуш ўртоғига эса ойлик маошининг 80 фоизи, болаларнинг ҳар бирига 50 фоиз миқдорида кўтарма ёрдам кўрсатилади. Бошқа кўпгина имтиёзлар ҳам бор. Игнатова, табиийки, уларнинг ҳаммасидан жуда «ўринли» фойдаланган.

Маълум бўлишича, Ольга Александровна меҳнат шартномаси кўзда тутилган «Томсклеспром» ўрмон хўжалиги ҳудудига умуман қадам босмаган. Бу ерда бир кун ҳам ишламаган. Давлатни боплаб лақиллатган. Аёлнинг паспортида Томск вилоятига бирор марта, ақалли расмиятчилик учун бўлса-да келиб-кетганлиги ҳақида ҳеч қандай маълумот йўқ. У Намангандан ўзи билан бирга бош олиб чиқиб кетган ноқонуний эри ҳамроҳлигида Сибирь ўрмонларида ёғоч тайёрлаш ўрнига Орёл вилоятидаги қариндошлариникига йўл олади. Бу ерларда нима иш билан машғул бўлгани фақат ўзигагина аён. Кейин уни «эри» ҳам ташлаб кетади. Игнатова Қозоғистондаги бошқа бир танишиникига жўнайди ва саргузаштларини давом эттиради. Бу вақтда эса Наманган шаҳар маъмурияти «Бир оташин фуқаромиз Сибирь ўрмонларида ёғоч тайёрлаш билан овора» дея унинг турар-жойини банд қилиб туради.

Орадан йиллар ўтди. Игнатованинг уй-жой масаласи Наманган шаҳар ҳокимлигининг хонадонларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш бўлимини қизиқтирмай қолмади, албатта. Бўлим бошлиғи Б. Дадабоев вилоят ҳокимининг меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бошқармасига «Ўрмончимиз Игнатованинг тақдири нима бўлди?» қабилида сўров хати йўллайди. Бошқарма бошлиғининг биринчи ўринбосари Н. Холмирзаев Игнатова меҳнат шартномасида кўрсатилган жойга умуман бормаганлиги тўғрисида расмий ҳужжат юборади.

Игнатовага уй-жойини уч йил муддатга, яъни 1993 йил ноябргача банд қилиш шаҳодатномаси берилган эди. Ушбу муддат тугагач, бирданига Наманганда пайдо бўлиб қолган аёлга кимдир Ўзбекистон Республикаси уй-жой ҳақидаги қонунлар мажмуасининг «нозик» бир жойини кўрсатиб қўяди ва ақл ўргатади: «Мабодо мана шундай қилсанг, уйингни қайтариб оласан». Уй-жой ҳақидаги қонунлар мажмуасида эса уй эгаси бандлик шаҳодатномасининг муддати тугагандан кейин ҳам яна 6 ой давомида унга даъвогар бўла олиши мумкин эканлиги кўрсатилибди. Худди ана шу 6 ой тугамай, яъни 1994 йил 24 март куни Игнатова ўз уйини қайтариб беришларини сўраб, судга мурожаат қилади.

Энди гапни шу ерда тўхтатиб турамиз. Қўлимизда Наманган шаҳар ҳокимияти томонидан 1995 йилнинг 8 сентябрь куни фуқаро Тоҳиржон Жумабоев номига берилган, лекин орадан атиги бир неча ҳафта ўтгач, шаҳар прокурорининг даъвоси асосида шаҳар суди томонидан бекор қилинган 11642 рақамли ордер турибди. Ваҳоланки, бу ордер прокурорнинг биттагина имзоси билан йўққа чиқар экан, демак уни қўлга киритиш ҳам жуда осон бўлган бўлса керак, деб ўйлашингиз мумкин. Йўқ, ундай эмас.

Бундан бир неча йил муқаддам, аниқроғи 1993 йил июнда Наманган шаҳар ҳокимияти ноқонуний эгаллаб турилган барча хонадонлар масаласини ҳал қилиш юзасидан МУСТАҚИЛ КОМИССИЯ тузди. Унга шаҳардаги нуфузли кишилардан бири, ЎзХДП Наманган шаҳар Кенгашининг котиби Аҳмаджон Умаров раҳбар этиб тайинланди. Ҳеч кимга, ҳатто шаҳар ҳокимлигига ҳам тобе бўлмаган бу комиссия аъзолари низоли турар жойларнинг ҳаммасини ўрганиб чиқдилар. Ҳар бир хонадонни эринмай «элак»дан ўтказдилар. У ёки бу фуқарога 11 нафар комиссия аъзосининг ҳаммаси истисносиз равишда бир овоздан рози бўлгандагина ордер ёзиб бериладиган бўлди.

Игнатова банд қилиб кетган уй-жой ҳам батафсил текширувдан ўтказилди. Хонадон эгаси меҳнат шартномасини бажаришдан бўйин товлагани ҳолда, юборилган жойга ишга бормаганлиги, Жумабоевга «Хонадондан воз кечдим» мазмунида тилхат юборганлиги ҳам инобатга олинди. Комиссия аъзолари турар жойлардан фойдаланиш-таъмирлаш 3-бошқармаси бошлиғи Ҳ. Маҳмудовнинг Тоҳиржон Жумабоев хусусидаги ижобий тавсифномасини ҳам эътиборга олдилар. Шунингдек, Жумабоевнинг уйига келиб, унинг беш нафар вояга етмаган фарзандлари борлигини, уларнинг ҳаммаси мактаб ўқувчилари эканлигини, Тоҳиржоннинг ўзи ва хотини тижоратчи пултопарлардан эмас, балки оддий, халқ хизматидаги ўқитувчилар эканлигини ва энг асосийси, Жумабоев Совет тумани халқ таълими бўлимида хонадон олиш учун БИРИНЧИ НАВБАТДА турганлигини инобатга олдилар. Наманган шаҳар ҳокимияти мана шу комиссия хулосасига асосланган ҳолда қонуний ордер ёзиб берди.

Энди ҳалиги чала қолган гапимизни давом эттирамиз. Игнатованинг ўз уйини қайтариб олиш ҳақидаги даъвосини Наманган шаҳар Давлатобод туман суди кўриб чиқди. Суд аввало Игнатованинг хонадонга бўлган ҳуқуқини рад қилди. Айтиб ўтиш керакки, тўғри рад қилди. Туман прокурори Ҳабибулло Тўрабоев ҳам бу қарорни тасдиқлади. Лекин кўп ўтмай ишга қандайдир «ташқи кучлар» аралашди ва туман суди ҳам, қонун ҳимоячиси бўлмиш Тўрабоев ҳам «тўнларини тескари кийиб» олишди. Ҳаммалари бирданига ўз даъволарини Игнатова фойдасига ўзгартириб юборишди. Шаҳар прокурори Набижон Фаёзов ҳокимият томонидан Жумабоевга берилган ордерни бекор қилиш ҳақида қарор чиқарди. Шаҳар суди уни тасдиқлади. Жумабоев ва шаҳар ҳокимиятининг уй-жой бўлими шикоят хати ёздилар. 1996 йилнинг 25 январь куни Наманган вилоят суди фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъатининг суд мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда вилоят судининг ҳайъат аъзоси Гулнора Охунова иштирок этди. Прокуратурадан вилоят прокурорининг ходими Венера Тошпўлатова қатнашди. Иккаласи ҳам Игнатовани қаттиқ ҳимоя қилишди. Қонуншунослар фақатгина бир нарсага, яъни уй-жой ҳақидаги қонунлар мажмуасида уй эгаси «бандлик шаҳодатномаси»нинг муддати ўтгандан кейин ҳам яна ярим йил давомида уйга даъвогар бўла олиши мумкинлиги ҳақидаги моддага асосий урғу бердилар. Мажлисда на Игнатованинг қанчадан қанча давлат маблағини ҳаромхўрларча ўзлаштирганлиги-ю, меҳнат шартномасида кўрсатилган жойга бориб ишлашдан бўйин товлагани, на «Уй-жойга ортиқча даъвогар эмасман» мазмунида юборган тилхати, на бошқалар инобатга олинди. Игнатова Собиқ СССР ҳудудида ўз манфаатини кўзлаб сайру-саёҳат қилиб юрган йиллари Жумабоев ва унинг хотини бу ерда, Ўзбекистонда ҳалол меҳнат қилиб, фарзандларимизга таълим-тарбия бериш билан машғул бўлганликларига ҳам сариқ чақачалик аҳамият берилмади. Вилоят суди қарор қилди: «Игнатованинг хонадонга бўлган ҳақ-ҳуқуқи тиклансин. Жумабоев бешта боласи билан уйдан чиқариб юборилсин».

Энди шу ўринда бир неча саволлар пайдо бўляптики, улар ҳақида мулоҳаза қилмай иложимиз йўқ.

БИРИНЧИСИ. Аввал бошдан масалага тўғри, объектив ёндошган судья ва прокурорлар нега бирданига тўнларини тескари кийиб олдилар? Уларни у ёндан бу ёнга шох ташлашга нима мажбур қилди?

ИККИНЧИСИ. Бу низоли ишга Игнатованинг «Уйга даъвоим йўқ» мазмунидаги тилхати аниқлик киритиши мумкин эди. Аёл «хатни мен ёзмаганман» дея сўзидан тонмоқда. Жумабоев хатни графологик экспертиза (текшириш)га юборишларини сўраб, судга бир неча марта мурожаат қилган. Лекин унинг бу қонуний талаби қаноатлантирилмади. Нега?

УЧИНЧИСИ. Игнатованинг онаси Анна Долгова «Дўстлик-7» мавзесидаги 9-уйнинг 39-хонадонида биргина набираси билан беш хонали, 95 квадрат метрдан иборат хонадонни эгаллаб турибди. Бу уйдан Ольга каби қизларидан яна тўрттаси бошпана топиши мумкин. Лекин О. Игнатова шаҳар турар жойлардан фойдаланиш ва таъмирлаш бошқармаси 2-бўлимининг паспорт юритувчиси Ф. Шермуҳамедова ёрдамида «Игнатова Долговага бутунлай қариндош эмас» деган қалбаки далолатнома ёздириб олибди. Ф. Шермуҳамедова бир фирибгарнинг макрига учиб, Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 208-моддасида қайд этилган жиноят — яъни «Мансаб сохтакорлиги»га қўл урганлигини билдимикан?

ТЎРТИНЧИСИ. Юқорида биз уйни Игнатовага олиб беришда жонбозлик кўрсатган, унга жон-жаҳди билан ёрдам берган икки қонуншуноснинг фамилиясини айтиб ўтган эдик. Улардан бири вилоят судининг аъзоси Гулнора Охунова, иккинчиси эса вилоят прокуратураси фуқаролик судлов бўлимининг бошлиғи Венера Тошпўлатовадир. Билмасангиз билиб олинг: уларнинг иккаласи ҳам Игнатованинг яқин, таъбир жоиз бўлса, бир девор қўшнилари!

Гап шундаки, Игнатова икки йилдан бери «Дўстлик-7» мавзесидаги фуқаро Тишковага тегишли бўлган 2-уйнинг 27-хонасида пропискасиз истиқомат қилади. Уйни ҳуфёна сотиб олганми ёки бошқами — ёлғиз ўзига аён. Худди мана шу уйнинг 13-хонадонида вилоят судининг аъзоси Гулнора Охунова, 27-хонадонида эса, яъни Игнатовадан бир қават пастда Венера Тошпўлатова яшайдилар...

Мен бу қонуншунос аёлларнинг мазкур ишга қай даражада дахлдорлиги хусусида бирон-бир фикр билдиришдан ўзимни тияман. Лекин Игнатова жуда чиройли, таъбир жоиз бўлса, «модний» аёллар кўйлаги тикиши, уларни катта пулга сотаётганлиги ҳаммага маълум. Шу боис ҳам мабодо Охунова ёки Тошпўлатова ўрнида бўлганимда, обрўйимга заррача доғ туширмаслик учун умуман бу ишга қўл урмай, четга чиқиб турган, уни бутунлай холис ҳуқуқшунослар ихтиёрига топшириб қўйган бўлардим...

* * *

Биз Наманганда хизмат сафарида юрар эканмиз, Жумабоевлар оиласининг ташвишини ўз кўзимиз билан кўрдик. Эшик тиқ этса, бешта бола юрагини чанғаллаб туришади: «Ана, яна келишди, уйимиздан ҳайдаб чиққани» дейишади. Шу боис ҳам биз «Адолат» социал-демократик партияси вилоят қўмитасининг иккинчи котиби Ҳакимжон Халилов билан бирга вилоят судининг раиси Р. Файзулин ҳузурига расмий хат олиб кириб, Жумабоевлар оиласини уйдан кўчириш масаласини бироз кечиктириб туришга изн сўрадик. Раис хўп деди, 15 кун муддатга рози бўлди. Бу воқеа 6 март куни бўлиб ўтган эди. Энди мазкур оиладаги 7 жон 21 март — Наврўзни юраклари уюшганча кутишмоқда. Ҳаммага яхши кайфият, шодлик, хушчақчақлик олиб келадиган ушбу кун Жумабоевлар оиласи учун қандай кечаркин?.. Уларнинг қулоқлари остида ҳали ҳам миршабларнинг «Чиқ уйдан, муддатларинг тугади!» — деган товуши жаранглаб турибди.

Қадимги юнонларда адолат маъбудаси Фемида бир қўлида шамшир, иккинчи қўлида тарози ушлаган, кўзлари боғлиқ аёл ҳолида тасвирланган. Ҳа, кўзлари боғлиқ, яъни адолатдан бошқа ҳеч нарсани кўрмайди. Наманганлик Фемида хизматкорлари эса кўзларини катта очганча иш юритаётганликлари, адолатнинг қутлуғ шамширини ўйинчоқ қилиб ўйнаётганликлари кишини ҳайратга солмай қўймайди, албатта...

Қодиржон СОБИРОВ.
Наманган—Тошкент.

● *Ажаб савдолар*

КИМ КИМНИ ЧАЛҒИТЯПТИ?

«Қашқадарё ҳақиқати» газетасининг 1996 йил 7 февраль сонида «Чигит ташишдаги муаммолар» сарлавҳали мақола босилди. У Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамиятига туман пахта тайёрлаш заводларидан чигит ўз вақтида олиб келинмаётганлиги муаммоларига бағишланган эди. Мақолада Қашқадарё «Ўздавпахтасаноатсотиш» ҳудудий ҳиссадорлик вилоят бошқармаси раиси М. Муҳаммадиевнинг редакцияга йўллаган жавобига асосланиб, жумладан, «Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамияти раиси Р.Ўроқов мухбирга нотўғри маълумот бериб, чалғитган», деган жумлалар қайд этилган эди.

Баъзилар «Ҳа энди чалғитса чалғитибди-да, шунга ҳам ота гўри қозихонами?» деб қўя қолишлари мумкин. Қозихона эмаслигига-ку қозихона эмас. Лекин бу ерда жиддий бир масала бор.

Кейинги пайтларда халқимиз пахта ёғи муаммосини бошидан кечираётганлиги сир эмас. Йилига кўплаб тонна ёғ ишлаб чиқарилмоқда. Лекин унинг нархи осмонга чиқиб кетган. Хўш, нега шундай? Бунга сабаблар кўп. Шулардан бири — ишлаб чиқариш харажатларининг беҳуда ортиб кетаётганидир. Лекин айрим кишилар буни бошқача изоҳлашга, кўпчиликни чалғитишга ҳаракат қилмоқдалар...

Масалан, янги йилнинг дастлабки кунларида Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамияти раиси Р. Уроқовнинг ҳузурига «Қашқадарё ҳақиқати» газетасининг мухбири келиб, раҳбардан корхона нега тўхтаб турганлиги сабабини сўраб-суриштирди.

— Жойлардаги пахта тозалаш заводлари чигитни ўз вақтида етказиб бера олмаяптилар, — рўй-рост тан олди Р. Уроқов, — кўп ҳолларда бизнинг автокорхонага буюртма бериб, заводлардан чигит олиб келиш учун юбораётган юк машиналаримиз бўш қайтмоқда.

Директор қатор ҳужжат ва далилларни тақдим қилди. Мана, шулардан биттаси: шу йил 2 январь куни Нишон пахта тозалаш заводига юборилган 21 та юк машинасининг ҳаммаси қуруқ қайтган. Хўш, қанчадан-қанча сарфланган ёқилғи-ю, шофёрларга тўланган иш ҳақи кимнинг ҳисобига қопланади? Яна бир ҳужжат. 17 январь куни Нишон пахта заводига юборилган 30 та автомашинадан 11 тасига чигит юкланган, қолганлари қуруқ қайтган.

Ҳар куни шу аҳвол. Республика «Ўздавпахтасаноатсотиш», «Ёғмойтамакисаноат» уюшмалари, республика Автомобиль транспорти вазирлиги раҳбарлари биргаликда имзо чеккан ва «Ўздавпахтасаноатсотиш» республика бирлашмаси раисининг биринчи ўринбосари тасдиқлаган жадвал бўйича 1995 йилнинг 4-чорагида Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамиятини 47 минг 400 тонна чигит билан таъминлаш лозим эди. Лекин корхона бор — йўғи 35424 тонна хомашё билан таъминланган холос, яъни 11976 тонна чигит кам олинган.

Тўғри, чигит жўнатиш бўйича шу йилнинг январь ойи режаси ошириб бажарилганига қарамай, шу ойнинг 1-4 кунларида корхонада чигит бўлмаганлиги туфайли, яъни жадвал кечиктириб бажарилганлиги сабабли Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамияти январь ойида фақат 27 кун ишлаб, ойлик режани уддалай олмади.

— Пахта заводларига бориб, соатлаб кутиб ўтириш ва ниҳоят кечқурун қуппа-қуруқ қайтиш ҳаммамизнинг жонимизга тегди, — дейишади юк машиналарининг ҳайдовчилари.

Хўш, «Қашқадарё ҳақиқати» газетасидаги «Р. Уроқов мухбирни нотўғри маълумот бериб, чалғитган» деган жумла қаёқдан пайдо бўлиб қолди? Осмонданми? Газета муҳаррирининг муовини Қ. Раҳимов мақоланинг таъсирчанлигини ошириш мақсадида бўлса керак, ушбу сатрларни шипга тикилиб ўтирганича мақолага қўшиб қўйган.

Аслида шу йил бошида «Қашқадарёпахтасаноатсотиш» бирлашмаси раиси М. Муҳаммадиев, «Қашқадарётранс» бирлашмаси бошлиғи А. Аҳмедов, Қарши темир йўл станцияси бошлиғи А.Туйчиев ҳамда Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Р. Уроқов биргаликда тузиб чиққан ва имзоланган режа бўйича Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамияти Нишон пахта тозалаш заводига ҳар куни 15 та машина жўнатажаги, ҳар бир машина икки маротаба хомашё олиб келиши кераклиги очиқ-ойдин кўрсатилган. 15 ни 2 га кўпайтирса 30 бўлишини 2-синф ўқувчиси ҳам яхши билади.

Лекин, «Қашқадарёпахтасаноатсотиш» бирлашмаси раҳбарияти бу нарсани билмаслиги кишини ажаблантиради. Юқорида келтирилган режани назарда тутган ҳолда М. Муҳаммадиев «Қашқадарё ҳақиқати»га шундай жавоб йўллабди: «Графикка асосан ҳар кун Нишон пахта заводидан 15 та автомашина чигит ташиш керак бўлган ҳолда 30-35 автомашина юборилмоқда. Нишон пахта заводи билан келишилмаганлиги натижасида Қарши ёғ-экстракция заводининг машиналари чигит йўқлиги туфайли бўш қайтишга мажбур бўлмоқда...»

Бўёғига нима дейсиз энди? Ваҳоланки, ўша юборилган 30 та машинанинг ҳеч бўлмаса ярмига ҳам эмас, бор-йўғи 11 тасига чигит юкланяпти, холос. Қолаверса, пахта ёғининг пештахталарда қимматлашиб кетишига мана шундай ўринсиз харажатлар ҳам сабаб бўлаётган эмасмикин?

Биз қўлни кўксимизга қўйиб, бир нарсага гувоҳлик берамиз. Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамияти раиси Р. Уроқов мухбирни чалғитган эмас, аксинча «Қашқадарёпахтасаноатсотиш» бирлашмаси раиси, қолаверса «Қашқадарё ҳақиқати» газетасидаги ҳамкасбларимиз ўзларини ўзлари чалғитяптилар, холос.

Матбуот сўзи — ўткир қурол. Донишмандларимиз ундан ўта эҳтиёткорлик билан фойдаланишни маслаҳат берадилар. Зеро, инсоннинг бир оғиз ноҳақ сўз билан кўнглини чўктириб қўйиш жуда осон. Лекин вақт ўтгач, унинг дилига йўл топиш анча мушкулдир.

Шу ўринда биз «Қашқадарё ҳақиқати»дек нуфузли редакцияда қалам тебратаётган ҳамкасбларимиз адолат юзасидан ҳамма нарсани тарозига солиб кўриб, Қарши ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамияти раисидан узр сўраш учун ўзларида журъат топа оладилар, дея ишонч билдириб қоламиз.

Тоҳир БАРАТОВ.

• *Ичкиликбозлик — иллат*

БУ ИЛЛАТ – МИЛЛАТНИ ҚУРИТАДИ

Биз, бир гуруҳ нуроний кексалар ушбу хатни халқимиз, авлодимиз, насл-насабининг келажаги ва саломатлиги ҳақида чуқур ташвишга тушган ҳолда ёзаётирмиз. Бу ташвиш кейинги пайтда жамиятимизда тобора чуқур илдиз отиб бораётган даҳшатли бир иллат — ичкиликбозликка бориб тақалади. Иллат дейишимизнинг боиси шуки, ичкиликка берилиш яхши фазилатлар эшигини беркитиб, жуда кўп иллатлар эшигини очиб беради. Агар одамлар ичкиликдан ақлларини йўқотиб, ўзларини заҳарламаганларида эди, ҳаётимизда нақадар тотли ўзгаришлар юз беришини тасаввур этиш ҳам қийин.

Бизнинг халқимиз қадимдан ичкиликнинг ашаддий душмани бўлган. Дунёда энг маданиятли дин деб эътироф этилган Ислом динида ҳам бу нарса қаттиқ қораланади.

Кучли заҳар — алкоголь инсониятнинг энг хавфли ва ашаддий душманидир. Алкоголизм улкан ижтимоий офат бўлиб, инсонларнинг барвақт мажруҳ бўлиб қолишларига, оилаларнинг бузилишига, инсонлар моддий фаровонлигининг таназзулига сабаб бўлади.

Алкоголнинг зарарлигини қуйидаги тажрибадан ҳам билиш мумкин. Сув қуйилган уч стаканга сули ёки жавдар дони солиб, биринчи стаканга икки чой қошиқ алкоголь қўшамиз. Алкоголь қўшилмаган стаканда дон бақувват, яшил бўлиб ўсиб чиқади. Биринчи стаканда фақат рангпар ва кучсиз, иккинчи стаканда ҳеч қандай кўкат чиқмайди.

Алкоголь қон томирларни зарарлайди, бош мия зарарланиши натижасида оёқ-қўллар фалажланиб, ақл-идрок пасайиб, қолган умрини охиригача оғир ногиронликка учрайди. Бизни кузатувимизга биноан ҳам, ўз фарзандларининг оёққа қўя олмаган ёш ота алкоголь мия инфарктига учраб, узоқ вақтга ётоқ бўлиб қоладилар. Бундан ташқари, юрак мушагини ўзгартиради, жигар, юрак ва бошқа органларнинг нормал ишлашини бузади. У гастрит, умумий толиқиш, авитаминозга ва организмнинг юқумли касалликларга қаршилик кўрсатишининг пасайишига сабаб бўлади.

Алкоголь нафас йўлларига ёмон таъсир этади. Ичкилик ўпканинг қон билан таъминланишини сусайтиради. Турли юқумли касалликларнинг ривожланишига шароит яратади.

75 грамм ароқ ичилгандан кейин орадан ярим соат ўтгач, мускуллар кучи 20-40 фоизга пасаяди, меҳнат унумдорлиги ҳам сезиларли даражада камаяди.

Алкоголни суиистеъмол қиладиган кишилар бошқаларга қараганда, ўртача ҳисоблаганда икки баравар тез ва тўрт баравар узоқ муддатга хасталикка чалинадилар. Ичкиликбозларнинг 70 фоизида сурункали ошқозон яллиғланиши касаллиги авж олади. Уларда овқат ҳазм қилиш аъзоларининг беш баравар, ўпканинг, юракнинг тўрт баравар кўп касалланишига мойиллиги юз беради. Бундай кишилар ўртача 15-20 йил кам умр кўрадилар.

Ичкиликбоз ота-онадан ақли заиф, ногирон, ҳатто майиб-мажруҳ болалар туғилади. Мастлик ҳолатида бола бўлиб қолганида ҳомила нотўғри ривожланади. Бола ой-куни тўлмай тушиши, ногирон, чўлоқ бўлиб туғилиши мумкин. Шунинг учун ҳам никоҳ кечаси келин — куёвга ичкилик берилмайди.

Алкоголизм аёлларда эркакларга нисбатан оғирроқ кечади. Биринчидан, аёл эркакка нисбатан тезроқ алкоголга ўрганиб қолади. Агар эркак алкоголизмга учраши учун 7-10 йил мунтазам ичиши керак бўлса, аёл эса 1-3 йил мобайнида ичкиликка ўрганиб қолади. Ичкиликбоз аёлларнинг кўпчилигида оналик меҳри, оила ва болалари олдидаги масъулият ҳисси йўқолади.

Мунтазам ичиб юриш ички аъзоларни аста-секин емиради, ақлни пасайтиради, жисмоний дармонсизликка олиб келади, иш қобилиятини ва иродани сусайтиради.

Ҳозир бирон-бир тўй-ҳашамни, бирон-бир тантанали маросимни яшик-яшик ароқсиз тасаввур қилиш қийин. Камдан кам тўй муштлашишсиз, жанжалсиз ўтиши эса одат тусига кириб қолган. Лекин кўнгилсизлигу жанжаллар ҳали ичкиликнинг энг катта оқибати эмас. Энг катта оқибати, у халқимизни, айниқса ёшларимизни маънан бузаётганлигида. Ичкиликбозлик оқибатида ёш авлоднинг кексаларга нисбатан ҳурмати сусайяпти. Ундан ҳам ёмони, ичкиликбозлик одамзод истиқболининг, келажагининг, энг катта душманидир, зеро кўпгина касалликка чалинганлар, ақли заифлар ичкиликка берилган ота-оналардан туғилиши ҳеч ким учун сир эмас.

Янги замон, ҳуррият шамоли халқимиз учун кўпгина эркинликлар яратди. Бозорларимиз мол-ҳолга тўлиб кетди. Бу яхши. Лекин ўша четдан олиб келинаётган молларнинг 60-70 фоизи қимматбаҳо, ялтироқ «кийим»даги ароқ, ликёр, коньяк ва спирт эканлиги ҳам ҳаммага маълум. Ҳамма тижорат дўконларининг пештахталари спиртли ичимликлар оғирлигини кўтаролмай, қисирлаб турибди. Уларни, «қўлбола» ароқларни кўплаб одамлар ичиб, заҳарланаётганлари сир эмас. Минглаб ёш-яланглар фойдали меҳнат нима эканлигини унутган ҳолда эртадан кечгача майда-майда дўконларда ароқ сотиш билан машғул бўляптилар. Зиммасига келгуси авлодимизнинг келажагини яратиб бериш вазифаси юклатилган ёш аёллар, ҳатто қизчаларнинг мана шу иш билан машғул бўлаётганликларига қандай чидаб туриш мумкин?

Ароқ ва вино билан савдо қиладиган тамаддихоналар аввалари ҳар бир даҳада битта ёки иккита буларди. Ҳозир эса ҳар бир кўчада ўнлаб ана шундай дўкончаларга дуч келасиз. Ахир биз қаёққа қараб кетяпмиз?

Биз мустақиллигимизни қўлга киритдик. Орадан 15-20 йил ўтгач, ҳозирги ёш авлод Ўзбекистон бешигини тебрата бошлайди. Биз ана шу бешикни маънан пок, ичкиликдан қалтирамайдиган қўллар тебратишини хоҳлаймиз ва шу жабҳада қатъий кураш олиб боришга чақирамиз.

Ичмаслик — ўчоққа ўтин, қозонга гўшт, дастурхонга нон, давлатга — соғлом инсон, ҳамёнга пул, танага — куч, устга киймбош, мияга — ақл, оилага фаровонлик келтиради. Мана шу доно ҳикматни ёддан чиқармайлик.

Маҳмуд МИРЗАЕВ,
академик, Шредер номли республика боғдорчилик-узумчилик институтининг директори.
Мухтор ҳожи АБДУЛЛАЕВ,
Мовароуннаҳр мусулмонлари идораси раиси.
Наби МАЖИДОВ,
Европа ва Осиё медицина фанлари академиги, Ўзбекистон Фанлар Академияси мухбир аъзоси, Нью Йорк академияси аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби.
Ориф ҳожи АЛИМАҲСУМОВ,
Ўзбекистон халқ ҳофизи.
Мурод ШАРИФХЎЖАЕВ,
академик, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Тошкент молия институти ректори.
Шукур ТЕМИРОВ,
Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси.
Усмонали БЕГМАТОВ,
Фарғона вилояти ижтимоий таъминот бошқармаси бошлиғи.

ИБН СИНОЎГИТЛАРИ

• Маст кишидан ақл, ҳаё ва сабр кетади. Модомики, инсон шулардан ажралар экан, одамгарчиликдан чиқади.

• Шароб — заҳар- ларнинг бири. Агар узоқ оч юрган киши овқат ва ичкиликлардан ҳаддан ташқари истеъмол қилса, уларнинг ҳаммаси за- ҳар бўлади.

• Шароб ичган ки- шининг хурсандчилиги ошади, ҳатто уни ўз-ўзидан севинаяпти, деб ўйлайдилар, ҳолбуки бундай эмас. Чунки бирон нарсада таъсир этувчисиз бир асарнинг юз бериши мумкин эмас.

• Мастлик вақти- да рутубатланиш ортади, натижада нафсо- ний қувватлар ақлга бўйсунмайди, шу билан бирга мияга мавжланиб кўтарилуви буғлар билан аралашиб ҳаракати ортади.

УМРИМ УЗОҚ БЎЛСИН ДЕСАНГИЗ...

• Вино ичманг, тамаки дуди билан юракни тўлдирманг, ана шунда Тициан сингари узоқ умр кўрасиз.

И. ПАВЛОВ.

• Ҳар йили сувда ғарқ бўлганларга кўра, анча кўпроқ киши пиво ва вино дарёсига ғарқ бўлмоқда.

РУБНЕР.

• Никотин қон томирларини, айниқса юракни қон билан таъминловчи томирларни қисади, кўкрак қисиши (стенокардия) касаллигига мубтало қилади.

В. СОКОЛОВСКИЙ.

• Алкоголь қурбонларининг зурриётларида ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан катта доғ қолади: улар ишёқмас, бекарор, ақлий жиҳатдан қолоқ ва маънавий ҳисси кучсиз бўлади.

И. БЛОХИН.

• Жиннилик ҳам хилма-хил, уруш-жанжал ҳам хилма-хил бўлади, мастлик эса ана шу жинниликнинг бир туридир.

«ҚОБУСНОМА»дан.

• Маст одам девонадан бадтар. Мастдан қутурган ит ҳам қўрқади.

Халқ нақли.

ТАРИХИЙ МАНБАЛАРДАН:

Ҳусайн Бойқаро ўз набираси Мўминни ўлимга ҳукм қилганида эс-ҳушсиз, яъни ғирт маст эди.

Искандар Зулқарнайн майни «Геркулес» жомидан охиригача шимириб ўлим топган.

• «Адолат»га жавоб берадилар

«ТУШГА КИРГАН ҲАҚИҚАТ»

(«Адолат» газетаси, 1995 йил 11 ноябрь, № (32)

Самарқанд шаҳрининг Сўғдиёна даҳасидаги кўплаб уйларнинг ночор аҳволи танқид қилинган бу фельетонга шундай жавоб келди.

— Мақолада кўрсатилган камчиликлар мутасадди ташкилотлар томонидан жойига чиқиб текширилди ва тегишли чора-тадбирлар кўрилди. Сўғдиёна мавзесидаги 74-уйнинг иссиқлик тармоқлари тубдан таъмирланди. Турар-жой ҳудудидаги 73, 75-уйлардаги иссиқлик тармоқларини таъмирлаш ва алмаштириш ишлари эса айни пайтда ниҳоясига етказилмоқда. Ушбу ишларни ўз вақтида бажарилмай қолганлигининг асосий сабаби, унга етарли маблағнинг ажратилмаганлигидир. Шу билан бирга бу уйларда истиқомат қилувчи фуқароларнинг уйга тўловларни ўз вақтида тўламаганликлари оқибатида керакли материаллар сотиб олинмаганлиги ҳам бунга сабаб бўлди.

Шаҳар ҳокимияти айни пайтда бу соҳада олиб борилаётган ишларни назоратта олган.

Ш.ҲОТАМОВ,
Самарқанд шаҳар ҳокимининг муовини.

«ОТА НОМИ УНГА ҲАЙФ»...

(«Адолат» газетаси, 1995 йил 2 декабрь, № (35)

Юқоридаги сарлавҳа остида берилган мақолада ички ишлар ходими Аҳад Умматовнинг ўз фарзандига алимент тўламай, ота номига доғ тушираётганлиги танқид қилинган эди. Унга қуйидагича жавоб олинди.

— Қизилтепа туман суди томонидан Аҳад Умматовнинг нафақа бўйича қарзи 1994 йилнинг 7 июлидан кўрсатиб берилганига қарамай бўлинмамизнинг ҳисобхонасига у ҳақдаги ижро варақаси 1995 йилнинг 25 мартида келиб тушган. Шунинг учун ҳам 1995 йилнинг апрель ойидан бошлаб А.Умматовнинг ойлик маошидан 50 фоизи алимент учун ушлаб қолина бошланди. Уни Х.Давронова шахсан ўзи имзо қўйиб олмоқда. Нафақа тўлашда узилиш бўлишига йўл қўймасликка ҳаракат қилинмоқда.

А.АБДУЛЛАЕВ,
Зарафшон шаҳар ички ишлар бошқармаси ҳузуридаги қўриқлаш бўлинмасининг бошлиғи.

«ШУНДОҚМИ, ЙИГИТ ҲОЛИ?»

(«Адолат» газетаси, 1996 йил 20 январь, № 3 (42)

Мазкур мақолада кўрсатилган муҳим муаммолар юзасидан шундай жавоб олинди.

— Мақолада кўтарилган масалалар нафақат вилоятимиз, балки республикамиз аёлларининг ҳам оғриқ нуқталарига айланган. 1996 йилнинг 22 февралида Фарғона вилояти ҳокимлигида ушбу мақолада кўтарилган мавзу бўйича шаҳар ва туманлар ҳокимларининг ўринбосарлари, хотин-қизлар қўмиталари раислари ва фаоллар иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари мақола мазмуни билан танишгач, аёлларнинг ўрни ва оиладаги роли, бугунги кунга хос ва мос ишлари тўғрисида ўзларининг қимматли фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Шунингдек, мақола Олтиариқ тумани «Давр овози» газетасида чоп этилиб, кенг жамоатчилик ўртасида қизғин муҳокама қилинди ва кўтарилган мавзу юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгилашга қарор қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари унда сўзга чиққанларнинг фикрларини ўрганиб, ушбу мақолани кенг халқ орасида жойларда ишлаб чиқиш ва у юзасидан тегишли тадбирлар белгилашга қарор қилдилар.

Ф.АЗИМОВ,
Фарғона вилоят ҳокимининг ўринбосари.

«ЭЛЕКТРИЧКА»МИ Ё МУЗХОНА?»

(«Адолат» газетаси, 1996 йил 10 февраль, № 6 (45)

«Ховос-Тошкент», «Ховос-Жиззах», «Жиззах-Тошкент» маршрутлари бўйича қатнайдиган электр поездларининг қишнинг қаҳратон совуғида йўловчилар талабига жавоб бермаслиги, вагонларнинг музхонага айланиб бораётганлиги юқорида келтирилган луқмада танқид қилинган эди. Мақола юзасидан қуйидаги жавоб хати олинди.

— Мақолани ўқиб-ўрганиб чиқдик. Ҳақиқатдан ҳам ҳозирги пайтда темир йўл транспортида, айниқса шаҳар атрофига қатнайдиган электр поездлар қатновида жиддий камчиликлар кўп. «Узбекистон темир йўллари» Давлат ҳиссадорлик компанияси бу камчиликларни бартараф этиш юзасидан барча зарур чораларни кўрмоқда. Халқимизда қарс икки қўлдан чиқади, деган ажойиб нақл бор. Ҳозирги шароитда электр поездларга жуда катта маблағ эвазига, қийинчиликлар билан четдан ташиб келтириб, ўрнатилаётган эҳтиёт қисмлар, дераза ва эшик ойналари, ўриндиқлар, ҳаттоки мустаҳкам ўрнатилган электр иситгичлари айрим ўзбошимча йўловчилар томонидан безориларча синдириб ташланмоқда ёки ишдан чиқарилмоқда. Бундай аҳвол давлат мулкига, кўпчилик мулкига ҳурматсизлик, маданиятсизлик, яхши тарбия кўрмаганлик оқибатида келиб чиқаётганлиги сир эмас. Ушбу мақола бизга камчиликларни бартараф этишимизга ёрдам беради. Ундан фақат компаниямиз ходимларигина эмас, балки темир йўл транспортидан фойдаланадиган барча йўловчилар ҳам ўзларига тегишли хулоса чиқариб оладилар.

1995 йили электр поездларини таъмирлаш учун 1,67 миллион сўм сарф қилинди. 1996 йилнинг биргина январь ойида вагонларга ойна ва электр иситгичларини ўрнатиш учун ярим миллион сўм сарфланди. Яқин ойлар ичида янги электр поездлари четдан олиниб, йўловчиларга хизмат кўрсата бошлайди. Халқимиз эса улардан тўғри, ҳалол, оқилона фойдаланадилар, деб умид қиламиз.

Р.ҲИСМАТУЛИН,
«Ўзбекистон темир йўллари» Давлат ҳиссадорлик компанияси «Локомотивлар хўжалиги» хизмати бошлиғи.

DОНОЛАР DЕЙDИ:

• Аслида киши ҳаёти учун энг зарури ақлга ўхшайди-ю, шунга қарамай кўпгина одамлар ўз ҳузурларини ўйлаб шу ақлни тамаки, вино, ароқ билан заҳарлашдан ҳам тоймайдилар.

Киши ичиш ва чекишни ташласа, барча ҳаёт ҳодисаларини унга янгитдан очиб берувчи ақлий тиниқлик ва босиқ дунёқарашга эга бўлади.

Л. ТОЛСТОЙ.

• Ичкиликка берилган оналарнинг туққан болалари бу борада ўз оналарига ўхшаш бўладилар.

АРАСТУ.

• Ичкилик болаларнинг касалванд ва нимжон бўлиб ўсишларининг сабабчисидир.

ГИППОКРАТ.

• Кайф таъсирида шундай ярамас ишлар қилинадики, терининг қалинлигига қарамай, титрашга тўғри келади.

Ж. ЛОНДОН.

• Одамлар душманга оғизларидан йўл берадилар, у эса мияларини ўғирлаб кетади.

В. ШЕКСПИР.

• Ўзимнинг шахсий тажрибам, юз йиллардан зиёд давом этган отамнинг ва бобомнинг тажрибалари туфайли менда шундай ишонч ҳосил бўлдики, дунёда ҳеч қандай сабаб спиртли ичимликларни кўп ичиб, орқасидан келиб чиқадиган азоб-уқубатлар ва касалликлар каби оғир оқибатларга олиб келмайди.

Ч. ДАРВИН.

УМР ЗАВОЛИ

Бадмастга дамодам ичмоғидин не баҳр,
Ки одамийлик қатлуға ичар қадаҳ-қадаҳ заҳр.

Алишер НАВОИЙ.

* * *

Юз қизил бўлсин деб ичишар шароб,
Ундан юз саргайиб, бўлади ҳароб.

Саъдий ШЕРОЗИЙ.

* * *

Жиноятга шодланма сен май ичиб,
Бу гуноҳ гирдобидан чиқа олмассан кечиб.

* * *

Гар ичса киши май, шалоқ маст бўлар,
Сири фош бўлар, иши ҳам суст бўлар.
Билимли май ичса, билимсиз бўлар,
Билимсиз май ичса, тубдан паст бўлар.

Юсуф ХОС ҲОЖИБ.

* * *

Доно шароб ичиб мастлик қилмайди,
Баланд табъи ила пастлик қилмайди.

Расо ХУРОСОНИЙ.

* * *

Ҳаддан ошиқ киши май ичса агар,
Баданга етади беҳисоб зарар.
Тан ичра иситма бўлиб пойдор,
Қалтироқ касалга қилади дучор.

ЮСУФИЙ.

* * *

Яна ул санами бадпараст келибди,
Ушшоқ аҳли сафига шикаст келибди.
Сархуш келиб деди, эй дили Озод,
Девона сен қочгил, қара, маст келибди.

Озод ҚОБУЛИЙ.

Ал ЖАМОЛ

ГАПНИ АЙЛАНТИРМАНГ

Интермедия

(Йўл устида судья билан тоғаси учрашиб қолади.)

Судья: — Ҳа, тоға, ассалому алайкум!

Тоға: — Ваалайкум ассалом. (Кўришади). Аҳволлар яхшими, жиян?

Судья: — Раҳмат тоға, ўзингиз яхши юрибсизми, тоға кеннайим келган эдилар (Тоға-жиян четга ўтади).

Тоға: — Ҳа, соқол дудмалроқ жавоб қилибсан, хафа бўлиб борди. Ўзим бир гаплашай деб йўлингни пойлаб турган эдим, жиян.

Судья: — Қайнингизни ишини ипидан игнасигача синчиклаб ўқиб чиқдим. Ашаддий безорилик қилган. Уни оқлаш жуда қийин масала.

Тоға: — Безориликка безори, уни биламан, нима қилай? Агар у қамалиб кетгудай бўлса, кеннайинг қулоқ-миямни ейди-да. Қандоқ бўлмасин шунга ёрдам қилиб юборсанг, жиян?

Судья: — Ҳеч иложи йўқ-да, тоға.

Тоға: — Лоақал ўзини очиқда қолдириб, ишини терговга қайтарсанг, яна бир ақл топиб қолармиз. (Судья сукутга кетиб хаёл суради. Чироқ ўчиб ёнади. Судья иш кўряпти. Ёнида иккита халқ маслаҳатчиси. Бирининг суд мажлиси билан иши йўқ, мудраб ўтирибди. Айбдор қора курсида. Залда даъвогар).

Судья: — (Даъвогарга қараб.) Қани, бўлган воқеани қисқа қилиб айтиб беринг-чи?

Даъвогар: — Мен чойхоначиман.

Судья: — Биламиз, чойхоначисиз. Жанжал нимадан чиқди, сиз жанжалнинг негизини гапиринг?

Даъвогар: — Кечаси соат 12 лар эди. Одамлар тарқалиб кеттач, супуриб-сидириб, энди кетай, деб турсам, (айбдорни кўрсатиб) отини билмайман, мана бу қора курсида ўтирган йигит келиб, яримта ароқ чиқариб, пиёла бер, деди.

Судья: — Сиз нима дедингиз?

Даъвогар: — Чойхонада ичиш мумкин эмас, ука, маст экансиз, уйингизга кетинг...

Судья: — (сўзни бўлиб) Ана холос, жанжални сиз туғдирибсиз-да. Маст одамни кет, деб бўладими. Кўрдингизми маст, акаси-укаси, деб орқа-ўнгини силаб, уйига жўнатиб юборсангиз бўлмасмиди? Хўш, кейин нима бўлди?

Даъвогар: — Пиёла бер, ичаман, деди. Мен йўқ дедим: ёнидан пичоқ олиб, менга урмоқчи бўлган эди, ўзимни четга олдим. Пичоқни отди, пичоқ келиб самоварнинг қорнига тегди.

Судья: — Пичоқни самоварга отди, денг?

Даъвогар: — Менга отди!

Судья: — Самоварнинг қорнига отди, деяпсиз-ку?

Даъвогар: — Менга тегмай самоварнинг қорнига тегди.

Судья: — Ҳайрият, ўтиринг! (даъвогар ўтирди. Судья маслаҳатчиларига қараб) Масала равшан, саволларингиз бўлмаса керак.

I-маслаҳатчи: — Ҳа, тушунарли.

II-маслаҳатчи: — Менинг саволим бор.

Судья: — Тушунарли-ку, чўзиб ўтирмайлик, бугунги тайинланган бошқа ишлар ҳам бор. — (Айбдорга) — Айбдор Қорабоев, ўрнингиздан туринг! (Айбдор ўрнидан туради.) Терговда айтган гапларингизга иқрормисиз?

[illegible]

Норин тумани ички ишлар бўлимининг давлат автомобиль назорати бўлинмаси ходимлари туманда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, транспортлар орқали содир бўладиган ҳар хил кўнгилсизликларнинг олдини олиш учун муҳим тадбирларни амалга оширмоқдалар. Яқинда туманда ҳаракатланиш хавфсизлиги операцияси ниҳоясига етказилди. Эндиликда эса кечки текширувлар устида жиддий иш олиб борилаяпти.

СУРАТДА: туман давлат автомобиль назорати бўлинмасининг маъмурий амалиёт инспектори, милиция капитани Маҳамматқул Юсупов ва йўл-патрул хизмати инспектори Зокиржон Қўчқоров ҳайдовчи билан тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар.

Козим ЎЛМАСОВ олган сурат.

ҚАДАҲДАГИ ОҚ ОҒУ

бир кун бўлмаса бир кун у одамнинг юзини қора қилади

Ўтган йилнинг май ойида Коғон шаҳрида содир этилган қотиллик анча маҳалгача кўпчиликнинг тилидан тушмай юрди. Ҳуқуқий органларнинг ходимлари жиноятни очиш учун салкам 40 кеча-ю, 40 кундуз изландилар. Гумонлар, тахминлар синчиклаб текширилди. Иш бу қадар мураккаблашганининг боиси бор: марҳум Расул Жумаев муқаддам беш марта судланиб, қамалиб чиққан эди. Шунинг учун ҳам ундан жабр кўрганлар билан суҳбат...

[illegible]

Ботир НОРОВ, Коғон шаҳри прокурори.
Дилором ҲАЛИМОВА, журналист.

• ЭЪЛОН!

Тошкент шаҳридаги «Агро Кемикал Сервис» қўшма корхонаси

ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида

ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

● Божхонада нима гап?

ЮРТИМИЗ ДАРВОЗАЛАРИ МУСТАҲКАМ

Ўзбекистон Давлат Солиқ қўмитаси Бош божхона бошқармаси бошлиғининг биринчи муовини С. Орипов жамоатчи мухбиримиз саволларига жавоб беради.

— Четга қонунсиз равишда озиқ-овқат маҳсулотларини ташиб кетаётганларнинг қўлга тушиб изза бўлаётганлигидан, халқимизнинг ризқ-рўзи бўлмиш тонна-тонна ун, нон, шакар, дон ва бошқа маҳсулотлар яна эл дастурхонига тортиқ этилаётганлигидан хабардормиз...

— Бу — фаолиятимизнинг бир қирраси. Ҳали ҳам ноинсоф, пул деса ўзини томдан ташлайдиган кишилар кўп. Улар халқимизнинг ризқ-насибасини қийиб, қўлларига тушган нарсани четга ташиб, мўмай бойлик орттиришни ўйлайдилар. Кейинги бир ой ичида бундай ташмачилар қўлидан четга ноқонуний равишда олиб кетилаётган салкам 15 миллион сўмлик ун, нон, шакар ва бошқа турли озиқ-овқат маҳсулотлари тортиб олинди. Энди бу кимсалар қонун олдида жавоб берадилар.

— Мавриди келганда баъзи бир мисолларни айтиб ўтсангиз?

— Яқинда Тошкент вилояти божхона хизмати ходимлари четга чиқиб кетаётган иккита катта юк машинасини тўхтатишди. Ҳайдовчилар кўрсатган ҳужжатлар республикадан ташқарига 24 тонна анор олиб кетилмоқда деб расмийлаштирилган экан. Машиналар синчиклаб текширилганда, анорлар тагига яширилган 31 тонна... шакар борлиги аниқланди.

Сирдарё вилояти божхона хизмати ходимлари эса яширинча йўл билан Тожикистонга кетаётган «МАЗ-500»русумли, давлат белгиси 19-35 СИМ автомашинасини тўхтатишганда қонунга хилоф равишда олиб кетилаётган 4 ярим тонна буғдой ошкор бўлди.

Жиззахлик божхоначилар эса пана-пастқам йўллар билан Тожикистонга чиқиб кетаётган тракторни кўздан кечиришганида, сомон тагига яширилган 2 ярим тоннага яқин буғдойни топиб олишди.

Божхона хизмати ходимлари яна бир муҳим йўналиш бўйича ҳам иш олиб боришмоқда. Бу нарсани алоҳида таъкидлаш керак. Улар инсоният бошига бало бўлиб ёғилаётган гиёҳванд моддалар ва қурол-яроғларни у юртдан бу юртга ташувчилар йўлига мустаҳкам тўсиқ қўйишмоқда.

Ўтган йили республика божхона хизмати ходимлари чегараларимиздан ўтаётган шахслар, транспорт воситалари ва юкларни назорат қилганларида 509 килограмм гиёҳванд моддалар, 16 дона қурол, 1538 та ўқ-дори ва жанговар гранаталарни қўлга туширдилар.

Жиноятчилар гиёҳванд моддаларни кўпроқ поездларда олиб ўтишга уринишади. Ўтган йили 208 марта бундай ҳолатлар аниқланиб, 168 килограмм заҳри-қотил йўловчиларнинг юклари орасидан топиб олинди. Пиёдалар орасида ўтказилган 54 та текширувда эса 220 килограмм гиёҳванд моддалар қўлга туширилди.

— Гиёҳвандликка қарши курашда божхона хизмати ходимлари якка эмаслар. Уларга солиқ ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари ҳам кўмаклашаяптилар...

— Тўғри, биласиз, гиёҳванд моддаларни сотишдан бойлик орттириш пайига тушганлар ниҳоятда айёр ва шафқатсиз бўладилар. Уларга қарши курашда барча кучларни бирлаштирмасдан кўзланган натижага эришиш қийин. Шу мақсадда ўтган йили 123 та гуруҳ тузилганди. Гуруҳ аъзолари 88 мингта автомобиль, 2 мингдан ортиқ поезд, 349 та самолётни текшириб чиқдилар. Шунда яширилган гиёҳванд моддаларнинг 40 фоизи юклар орасидан, 31 фоизи кийим-бошлар ичидан, 9 фоизи эса транспорт воситаларининг турли пана жойларидан топилди.

Бир мисол. Самарқанд вилояти божхона хизмати ходимлари Ургут тумани ИИБ ходимлари билан ҳамкорликда Панжикент ва Ургут туманлари чегарасидан тоғдаги яширин сўқмоқ йўллар бўйлаб республикамизга кириб келаётган эшаклар карвонига 16 қопда, жами 200 килограмм кўкнор бошоқлари юкланганлигини аниқладилар. Бу уч кимса гиёҳванд моддаларни республикамизга сотиш мақсадида олиб келаётганликлари маълум бўлди. Уларнинг иши ҳуқуқни ҳимоя қилиш идораларига топширилди.

Ҳа, юртимиз дарвозалари мустаҳкам эканлигини ҳеч ким унутмаслиги керак.

Жасур НОСИРОВ суҳбатлашди.

Қорақолпоғистонлик божхона ходимларининг иш шароитлари тобора яхшиланиб бормоқда. Бу соҳанинг маъмурий биноси ёнида икки қаватли қўшимча қурилиш ишга туширилди. У экспортга, хорижга чиқариладиган юкларни шу ернинг ўзида расмийлаштириш имконини беради. Шу билан бирга янги бинода ходимларнинг оилаларининг катлашлари учун ошхона бор, меҳмонхона ишлаб турибди. Бундан ташқари Тахиатош, Хўжайли ва Қўнғиротдаги божхона постлари учун ҳам бино қурилиши ниҳоясига етказилди.

Суратларда: Тўрткўл туманидаги «Мискин» постида юклар текширилиб ўтказилмоқда; Хўжайлидаги постда божхона ходими Утемурот Аметов иш устида.

А. МУРОТОВ олган суратлар.

Шамсиддин ДУНАСАРИЙ

ОДАМНИ БИЛИШ ИЛМИ

БОШҚА БЕЛГИЛАР ҲАҚИДА

● **ТАБИАТАН МАРД КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** унинг қадди-қомати келишган, бўйи ўртача, пешона ва бетлари мутаносиб, сочи ёқимли, [illegible] кўзи ифтихорли, нигоҳи босиқ ва пешонаси кенг бўлади.

● **БАЛАНДПАРВОЗ, ҒАЗАБНОК, [illegible] КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** [illegible] кенг бўлади.

● **ДОНО, ҲАЛИМ КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** [illegible] озгина жун босган, қўли очиқ, кўзи ўткир ва гўзал бўлади.

● **КУЛУВЧАН, ХАСИС, БАХИЛ КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** унинг ранги оқ ва қорага мойил, камгўшт, қорни қаппайган, бармоғи ингичка оёғи семиз, бўйи калта, юзи сергўшт бўлади.

● **ҒАМНОК КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** унинг қош-киприклари қуюқ, юзини ғам босган, [illegible]

● **ХУНАСАТАБИАТ КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** [illegible]

● **АҲМОҚ, АНДИШАСИЗ КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** [illegible]

● **ПУЛПАРАСТ КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** [illegible]

● **ЁМОН ХИСЛАТЛИ КИШИ БЕЛГИЛАРИ:** [illegible] думпайган юзи гўштдор, болдири узун, гавдаси ўртача бўлади.

БАДАН АЪЗОЛАРИ ҲАРАКАТЛАРИ ҲАҚИДА

Форс ва ҳинд табиблари инсон танаси ҳаракатларини чуқур ўрганиб, бу ишончли далил-ашёларни умрбод тажрибада қўллаб келганлар.

Қуйида уларнинг айрим фикрларини баён этамиз. Мана, эшитинг:

● Кимнинг [illegible]

● [illegible] тарафи санчса, бирор қавм ё халққа бош бўлади.

● Агар боши орқасининг чап тарафи санчса, шоду хуррамликка эришади.

● Агар пешонаси қичиса, сафарга отланиб, мурод-мақсадига етади.

● Агар ўнг пешонаси қичиса, фарзанди ва дўстларидан фойда кўради.

● Агар чап пешонаси қичиса, [illegible]

● Агар бел қичиса, [illegible]

● Агар ўнг қулоғи шанғилласа, [illegible]

● Агар ўнг қулоғи шанғилласа, [illegible]

● Агар ўнг кўзи уча, [illegible]

● Агар икки кўзи ўртаси уча, [illegible]

● Агар чап кўзи [illegible]

● Агар чап қоши ва чап кўзи уча, мол-давлати туфайли ғамга ботади.

● Агар ўнг кўзи ичида томир тепиши сезилса, яхши хулқликдан ёмонликка майли ортади.

(Давоми келгуси сонда).

СПОРТ SPORT СПОРТ SPORT

НУФУЗНИ ОШИРДИ

Бундан икки йил муқаддам «Президент кубоги» турнирида қатнашиш учун пойтахтимизга келган профессионал теннисчиларни суҳбатга тортганимизда уларнинг аксарияти яқин йиллар ичида кучли 100 теннисчи орасида ўрин олишни орзу қилаётганини эътироф этишганди. Уларнинг сўзлари бизга ўшанда анча маҳобатли туюлган эди. Зеро, у пайтда бизда теннис энди тетапоя бўлаётган, энг кучли теннисчимиз жаҳон бўйича 900- ўринда бораётган эди-да

Бугун эса Ўзбекистон теннисида тамоман ўзгача манзара кўзга ташланади. Қисқа муддатда юртимизда теннис оёққа турди, ривожланди. Бунда «Президент кубоги» ва «Буюк ипак йўли» халқаро сателлит турнирларининг аҳамияти, албатта катта бўлди. Эндиликда кучли теннисчимиз Олег Огородов ПТА таснифида 107 поғонани, Дмитрий Томашевич 302-ўринни эгаллаб турган бўлса, бир гуруҳ ёш теннисчиларимиз профессионал теннис ассоциацияси рўйхатидан ўрин олишди. Бу икки йил муддат учун жуда катта муваффақиятдир.

Олег Огородовнинг ПТА таснифи бўйича юқорига кўтарилишида Будапешт, Прага, Вена халқаро турнирлари катта аҳамият касб этди ва натижада у бу йил Ер юзининг энг катта, яъни «Катта дубулға» сирасига кирувчи тўрт турнирларидан бири — Австралия очиқ чемпионатида қатнашишга муваффақ бўлди. Теннис мухлисларига яхши маълумки, бу турнирнинг мукофот жамғармаси қарийб тўрт миллион Австралия долларини ташкил этади. Бундай нуфузли турнирда қатнашиш ҳар қандай теннисчига ҳам насиб этавермайди.

Ўтган ҳафтада теннисчиларимиз Дэвис кубоги баҳсларида қатнашишди. Дэвис кубоги жамоа ҳисобида норасмий жаҳон чемпионати ҳисобланади. Осиё — Океания минтақасининг II гуруҳ баҳсларида қатнашаётган жамоамиз дастлабки босқичда Баҳрайн терма жамоасини 5:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Учрашув Манама шаҳрида ўтказилди. Энди теннисчиларимизни Покистон терма жамоаси кутяпти. Учрашув 5-7 апрель кунлари Пешовар шаҳрида бўлиб ўтади. Эслатиб ўтамиз, покистонликлар Саудия Арабистони терма жамоасидан устун (5:0) келиб, бизнинг теннисчилар билан куч синашиш ҳуқуқини қўлга киритишди. Агар Олег Огородов, Дмитрий Томашевич, Темур Хонхўжаев, Вадим Куценкодан иборат терма жамоамиз Пешоварда зафар қозонадиган бўлса, у ҳолда навбатдаги босқичда теннисчиларимиз ўз рақибини сентябрь ойида Тошкентда қабул қилади.

СУРАТДА: Ўзбекистоннинг «биринчи ракеткаси» соҳиби Олег Огородов.

ТИНЧЛИК ЭЛЧИСИ

1996 йил мустақил Ўзбекистон спорти тарихига юксалиш сари бурилиш ясаган йил сифатида кирса ажабмас. Йил бошиданоқ шундай хулосага келишимизга бир қанча асосимиз бор. Бу йил спортчиларимиз биринчи марта Ер юзининг энг йирик мусобақаси — Олимпиада майдонида мустақил Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилишади.

Шу пайтгача собиқ Иттифоқ чемпионатлари андозасида фаолият кўрсатган футболимиз айнан шу йилдан бошлаб Европа қитъасидаги каби профессионал клублар тизимига ўтади. Терма жамоамиз бу йил ўз тарихида биринчи марта Осиё кубоги ва жаҳон чемпионатининг саралаш баҳсларига киришади. Қолаверса, айнан шу йилдан бошлаб Ўзбекистон спорти ўзининг ички чемпионатлари тизимида йирик мусобақа сари юз тутди, яъни юртимизда биринчи марта Спартакиада мусобақалари ўтказила бошланди. Спортнинг бир йўла 27 тури бўйича ўтказиладиган бу Спартакиада юртимиз мустақиллигининг беш йиллигига бағишланганидир. Мамлакатимизнинг барча бурчакларига тинчлик ва барқарорликнинг элчиси сифатида кириб борадиган I Спартакиада мусобақаларининг ҳозирча 6 та тури бўйича баҳслар ниҳоясига етди. Боксчилар, самбочилар, эркин ва греко-рим кураши усталари, бадминтон ва шахматчилар I Спартакиада чемпионларини аниқлашди. Март ойида волейбол ва баскетболчилар юртимиз бўйлаб ўтказилаётган йирик мусобақаларнинг «эстафета таёқчаси»ни қабул қилишади.

Спартакиада мусобақаларининг ўзига хос томони яна шундаки, у спорт қайси вилоятда қай тарзда ривожлаётганини ҳам кўрсатиб беради. Агар шу кунгача тугаган 6 спорт тури бўйича умумкўрсаткичларга мурожаат қиладиган бўлсак, ҳозирча Тошкент шаҳри вакиллари 952 очко жамғарган ҳолда пешқадамлик қилишяпти. Демакки, пойтахтимизда бокс, самбо, шахмат, бадминтон, эркин ва греко-рим кураши барча вилоятлардагига нисбатан яхшироқ ривожланган ёки бу спорт турларига эътибор кучлироқ қаратилган. Самарқанд вилояти вакиллари 906 очко билан иккинчи ўринда боришяпти. Учинчи ўринни эгаллаб турган Тошкент вилояти вакиллари ҳисобида 588 очко бор. Кейинги ўринлар тартиби қуйидагича: Андижон вилояти — 564 очко, Наманган — 430 очко, Сирдарё — 424 очко, Фарғона — 352 очко, Навоий — 302 очко, Бухоро — 300 очко, Хоразм — 244 очко, Жиззах — 192 очко, Сурхондарё — 190 очко, Қорақалпоғистон Республикаси — 188 очко, Қашқадарё вилояти — 156 очко.

Расул ЖУМАЕВ, «Адолат»нинг спорт шарҳловчиси.

Суратда: Бокс бўйича I Спартакиада чемпиони Руслан Чагаев.

Ойнаи жаҳонда

18—24 март

ДУШАНБА, 18

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!
Профилактика муносабати билан 18 март куни УзТВ I курсатувлари соат 6.30 дан 14.05 гача УзТВ III канали орқали намойиш этилади.

I
17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
Публицистик курсатувлар дастури:
18.10 I. «Миллат»: «Кузгудаги ҳақиқат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 II. Биржа ва банк хабарлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 III. «Миллат»: «Уни ким уйғотади?» Публицистик курсатувларнинг давоми.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55—00.35 «Ижодкор портретига чизгилар». Собит Саидов.

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Палитра».
19.05 ТВ II намойиш этади.
19.15 «Постфактум».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Мўъжиза». Дэвид Копперфильд.
20.20 «Мусиқий йулка».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Курьер».
21.20 «...яна об-ҳаво ҳақида».
21.25 ТВ II намойиш этади.
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.45—23.45 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III
6.30 «Ассалом, Узбекистон!».
7.30 «Хафтанома».
8.00 — 8.30 «Ассалом, Узбекистон!» (давоми).
*
8.30 «Беш ҳалқа жозибаси». Олимпиадачилар базми.
9.50 «Занги ота». Телефильм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Узбекистонда хизмат курсатган артист Козим Қаюмовнинг янги қушиқлари.
10.30 «Темиртан даҳолар». Узбекистонда компьютерлаштириш.
11.00 «Жаҳон киноси юлдузлари». Жина Лоллобриджида.
11.30 «Сеҳрли оҳанглар». Тошкент шаҳри мусиқа мактаблари курик-танлови ғолибларининг концерти.
12.00 «Ота меҳрини курмаганлар». Бадиий фильм.
13.30 Узбекистон Давлат телерадиокомпанияси хизмат курсатган хор жамоасининг концерти.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Нафосат олами». Телефильм.

Россия жамоат телевидениеси
18.20—21.40
*
21.40 «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм». 1-серия.
23.00 Янгиликлар.
23.05 Эълонлар.
23.10 «Тоғ кийиклари», «Кузги қушлар галаси». Телефильмлар.
*
Россия давлат телевидениеси
23.30—23.50
*
23.50 — 24.00 «Кабутарим». Телефильм.

IV
17.05 «Кузмунчоқ». Болалар учун курсатув.
17.40 Камер куйларидан концерт.
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мульткарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Тафсилот». Ахборот курсатуви.
20.15 Шифокор билан мулоқот.
20.45 «Ижтимоий ҳимоя мезони».
21.15 «Спорт-тайм».
21.45 «5+1».
22.15 «М» хабар.
22.25 Эълонлар.
22.30 — 23.00 «Дунё эшиги». Халқаро «Маърифат» жамияти иш фаолияти ҳақида.

СЕШАНБА, 19

I
6.30 «Ассалом, Узбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55—8.30 «Ассалом, Узбекистон!» (давоми).
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Узбектелефильм» курсатади: «Учқудуқ — ислоҳотлар чорраҳасида».
9.15 «Ёшлик» студияси. «Эъзоз».
9.45 Биржа ва банк хабарлари.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Оқ руҳ».
Ўқув машғулотлари:
10.30 Тасвирий санъат.
11.00 Немис тили.
11.30 Адабиёт.
12.00 «Сумалак» ансамблининг концерти.
12.40 «Кундузги хотин». Бадиий фильм.
14.00 —14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кичкинтой» студияси. «Доно бобо даврасида».
18.40 «Байрамингиз кунгилли утсин...»
18.55 «Бугунги Европа». Публицистик курсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Тенгсиз жаҳоним, Узбекистоним!». Адабий композиция.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Наманган вилояти «Навбаҳор» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
22.00 «Деҳқонки дона сочар...» Публицистик курсатув.
22.25 «Саҳна ҳаёти». Узбекистонда хизмат курсатган артист Абзал Рафиқов.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55—00.30 «Олам ва одам». Маърифий курсатув.

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 ТВ II намойиш этади.
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бизнес-уик».
20.10 «АРТ — журнал».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.20—00.20 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Стадион», «Сари-челек». Телефильмлар.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00 «Телетонг».
***
18.20 — 21.40
*
21.40 «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм. 2-серия.
23.00 Янгиликлар.
23.05 Эълонлар.
23.10 — 23.30 «Бу ажиб дунё».

IV
17.05 «Афғон тупроғидан қайтган баҳодирлар» (такрор.).
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мульткарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг курсатувлари.
22.20 Эълонлар.
22.25—23.55 «Кинематограф».

ЧОРШАНБА, 20

I
6.30 «Ассалом, Узбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55—8.25 «Ассалом, Узбекистон!» (давоми).
*
8.25 «Саҳна ҳаёти». Узбекистонда хизмат курсатган артист Абзал Рафиқов.
9.25 «Байрамингиз кунгилли утсин...»
9.40 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик курсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Ассалом, Наврўзи олам!»
Ўқув машғулотлари:
10.30 Инглиз тили.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Кимё.
*
12.00 «Мен кутган баҳор». Мусиқий дастур.
12.30 «Бешинчи довон». Видеоканал.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз». Телемусобақа.
18.45 Спорт хабарномаси.
18.55 «Қадим карвон қунғироқлари». Наврўз кургазмаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Узбекистон — Ватаним маним!» Қушиқлар курик-танлови.
21.30 «Бустон». Телевизион журнал.
22.25 «Дилдаги гаплар». Абулқосим Туйчиев.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55—00.25 Тунги концерт.

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.30 ТВ II намойиш этади.
18.40 «Кулгига нима етсин!».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер—Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳайвонот оламининг сирлари».
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.00—24.00 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Қиз узатиб борганда». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00 «Телетонг».
***
18.20—21.40
*
21.40 «Бархан». Бадиий фильм.
23.00 Янгиликлар.
23.05 Эълонлар.
23.10 «Утиш жойи». Телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси
23.30 — 23.50
*
23.50 — 00.05 «Келгинди». Телефильм.

IV
17.05 «Узбекистон ботаника боғи», «Галерея буйлаб». Телефильмлар.
17.30 «Умид» (уйғур тилида).
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мульткарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Рақслар қанотида». Замонавий америка балети.
20.40 «Иштирок этувчилар».
21.10 «Саҳий хонадонда». Наврўз байрамига бағишланган курсатув.
21.50 Эълонлар.
21.55 — 22.35 «Қалбларда баҳор».

ПАЙШАНБА, 21

АССАЛОМ, НАВРЎЗИ ОЛАМ!

I
7.00 ДАН 02.00 ГАЧА УЗЛУКСИЗ ТЕЛЕКУРСАТУВЛАР ДАСТУРИ.

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 Табрик. Лавҳа.
18.20 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Курьер». Махсус сони.
20.05 «Салом, баҳор!»
20.20 Табрик. Лавҳа.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Постфактум».
21.10 «Юлдузли механика».
21.30 Табрик. Лавҳа.
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50 —00.50 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Наврўзи ажам». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00 «Телетонг».
***
18.20—21.40
*
21.40 «Офарин-96». «Ёш овозлар».
23.00 Янгиликлар.
23.05 Эълонлар.
23.10 «Мўъжизакор гузаллик сири». Телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси
23.30—23.50
*
23.50 — 00.05 «Сумалак». Телефильм.

IV
17.05 «Замин саховати».
17.30 «Интерпартнёр».
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мульткарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг курсатувлари.
21.20 «Тошкент оқшомида».
22.20 Эълонлар.
22.25 «Ташрифинг муборак, Наврўз!».
23.05 — 00.05 «Узбекистон — умумий уйимиз».

ЖУМА, 22

I
6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55—8.30 «Ассалом, Узбекистон!» (давоми).
*
8.30 «Дилдан уйнаб, яйра қувнаб». Сурхондарё вилоят «Ширу-шакар» ансамблининг байрам дастури.
9.00 «Асл борки, олам мунаввар».
9.30 «Узбектелефильм» курсатади: «Наврўз бахт ва шодлик улашиб...»
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Пойтахт концерт залларида».
10.55 Улмас Умарбеков. «Куприк». Теленовелла.
11.10 «Шаҳризоданинг сунгги туни». Бадиий фильм.
12.35 «Сеҳрли муйқалам». Болалар учун қизиқарли дастур.
13.10 «Пахтачиликда янги усул». Янги сеялка ва шу усулнинг самараси.
13.35 «Илм узликни билмакдир». Публицистик курсатув.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Инсон ва шер». Мультфильм.
18.20 «Тилга эътибор...»
18.55 «Аждодлардан мерос — қутлуғ кун». Публицистик курсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Севгим менинг — андуҳим менинг». Киноконцерт.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ассалом, Футбол баҳори!». Спорт курсатуви.
21.45 Бастакор Алишер Икромов ижодига бир назар.
22.35 Наврўз ҳангомалари.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55—00.45 «Ухшаш чеҳралар».

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 НАВРУЗ ТОМОШАЛАРИ:
«Ривоят».
«Муаллиф».
«Офарин».
«Мафтункор чеҳралар».
Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 НАВРУЗ ТОМОШАЛАРИ:
Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар.
Репортаж.
20.30 «Ахборот».
20.55 — 24.00 НАВРУЗ ТОМОШАЛАРИ:
Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар.
«Эртага — шанба».
«RAKS» тақдим этади.
«Таманно».
Бадиий фильм.
Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар.
«Ривоят».

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Аппорт тақдири». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00 «Телетонг».
***
18.20—21.40
*
21.40 «Вундерланд» операцияси». Бадиий фильм.
23.00 Янгиликлар.
23.05 Эълонлар.
23.10 «Аттракцион» юртига саёҳат», «Шимол жилолари». Телефильмлар.
*
Россия давлат телевидениеси
23.30 — 23.50
*
23.50—00.20 «Шоҳсупа сари».

IV
17.05 «Еттинчи жин» Фильм-эртак.
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мульткарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Билиб қуйган яхши».
20.25 «Узбекистон: ҳамкорлик йулидан».
21.05 «Орзулар гулдастаси». Дам олиш дастури.
21.35 Эълонлар.
21.40 «Компьютер-ревю».
22.05 «Бизнес-академия».
22.30 — 23.00 «Манбалар». Шарқ мамлакатларининг халқ байрамлари.

ШАНБА, 23

I
6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55 — 8.30 «Ассалом, Узбекистон!» (давоми).
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 Наврўз ҳангомалари.
9.30 Бастакор Алишер Икромов ижодига бир назар.
10.20 Мактаб уқувчилари учун. «Яшил чироқ».
11.20 «Узбектелефильм» курсатади: «Мирзо Улуғбек».
11.50 Болалар учун. «LEGO» сайёраси.
12.15 «Тараннум». Мусиқий дастур.
12.45 «Ухшаш чеҳралар».
13.35—14.20 «Ассалом, Футбол баҳори!» Спорт курсатуви.
***
17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 «Икки жин». Мультфильм.
18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
18.40 Спорт хабарномаси.
18.55 Эстрада тароналари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Узбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Бу ажиб дунё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Узбекистон — Ватаним маним!» Қушиқлар курик-танлови».
21.30 Бухоронинг 2500 йиллиги олдидан. «Шарқдан нур таралур...» Бадиий курсатув.
22.10 «Тунги седу». Дам олиш кинодастури.

II
9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
9.35 «Компьютер-Осиё».
10.05 «Ҳайвонот оламининг сирлари».
10.55 «Юлдузли механика».
11.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
11.50 «Кинонигоҳ».
13.30 — 14.30 «СПОРТ—ҚИТЪАСИ».
***
18.00 «Совға».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Олам». Маърифий курсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Оҳанглар оғушида».
20.05 «Имкон чуққилари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кунгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик курсатуви.
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.50 Видео— «О».
23.30 — 23.50 Видео янгиликлари.

III
17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Куй ва соз соҳиби», «Саҳродаги қурикхона». Телефильмлар.
Россия жамоат телевидениеси
18.20—21.40
21.40 «Валентина». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси
23.30—23.50
*
23.50 — 00.10 «Жонли сайёра».

IV
10.00 «Том Сойер ва Гекльбери Финн саргузаштлари». Болалар учун фильм. 3-серия.
11.05 Эълонлар.
11.10 «Бизнен мирас» (татар тилида)
11.50 «Оренбург румоллари». Телефильм.
12.00 «Дидар» (қозоқ тилида).
12.40 — 13.20 «Айчурек» (қирғиз тилида).
***
17.00 «Валерка, Рэмка плюс...» Бадиий телефильм.
17.30 «Мўъжизалар оламига саёҳат». «Ҳаёт» болалар театрининг ижодий жамоаси ҳақида курсатув.
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Кинематограф».
20.55 «Телеташриф».
21.10 «Бугунги Европа».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Олам ва одам».
22.10 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
22.30 — 22.50 «Бу ажиб дунё».

ЯКШАНБА, 24

I
6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55 — 8.30 «Ассалом, Узбекистон!» (давоми).
*
8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат киламан».
11.00 «Ташриф». Дам олиш дастури.
11.30 Саъдулла Сиёев. «Бозор курмаган йигит». Телеспектакль.
13.10 — 13.40 «Ватан сарҳадларида». Чегарачилар кунига бағишланган курсатув.
***
17.55 Курсатувлар тартиби.
18.00 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа.
19.05 «Ойнаи жаҳонда...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Алпомиш авлодлари». Спорт курсатуви.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Хафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Якшанба оқшомида». Дам олиш дастури.
21.55 «Мимино». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Хафтанома».
24.00—01.00 «Дустлар учрашганда». Мурод Ражабов.

II
9.00 НАВРУЗ ТОМОШАЛАРИ:
«Ривоят».
«Муаллиф».
«Офарин».
«Мафтункор чеҳралар».
Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар.
10.20 НАВРУЗ ТОМОШАЛАРИ:
Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар.
«Эртага — шанба».
«RAKS» тақдим этади.
«Таманно».
Бадиий фильм.
Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар.
«Ривоят».
***
18.00 «Келгуси ҳафтада».
18.10 Эълонлар.
18.15 Болалар учун. «LEGO» сайёраси.
18.40 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Шахс ва баҳс».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Хафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Мусиқа салтанати».
21.25 «Фармед».
21.35 «Илҳом сатрлари».
21.40 «Юлдузлар».
22.15 «Даракчи».
22.25 «Келгуси ҳафтада».
22.35 «Оҳанглар оғушида».
22.55 Видео — «О».
00.25 — 00.55 «ФУТБОЛ ҚИТЪАСИ».

III
17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Шарқнинг етти гузали». Фильм-концерт.
*
Россия жамоат телевидениеси
18.20—22.50
*
22.50 «Сурхон». Телефильм.
23.00 «Панорама».
23.25 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси
23.30—23.50
*
23.50—00.05 «Сайғоқлар». Телефильм.

IV
10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли булсин!».
10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.00 «Узбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 Эълонлар.
12.15 «Эсдалик учун дастхат».
12.40 — 13.00 «Парле ву франсэ». Француз тили — ҳамма учун.
***
17.10 «Биринчи буса». Бадиий телефильм.
17.40 «Сенинг вақтинг». Ёшлар учун дастур.
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг курсатувлари.
20.55 «Миср халқ амалий санъати». 2-курсатув.
21.40 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.50 «Бу ажиб дунё».
22.10 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
22.20 Эълонлар.
22.25 — 23.55 «Кинематограф».

Адолат
Adolat
justice
Муассис: Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ.

Таҳрир ҳайъати: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Нажмиддин КОМИЛОВ, Акмал ҚОСИМОВ, Муқимжон ҚИРҒИЗБОЕВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Абдурафиқ АҲАДОВ, Чоржау АБДИРОВ, Алижон ЮСУПОВ, Баҳодир УМИРЗОҚОВ, Жўра ЙЎЛДОШЕВ, Мукаррамхон АЗИМОВА, Турғунбой МАДИЁРОВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ, Шуҳратжон АЛИМАТОВ.

Телефонлар:
Қабулхона : 33-41-89, 36-55-70
Котибият : 36-57-93
Бўлимлар : 36-56-71
Реклама ва эълонлар — 36-58-44.

Навбатчи муҳаррир —К.СОБИРОВ. Навбатчи — Х. ҚОДИРОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Газета офсет усулида, А-2 форматда чоп этилди. Буюртма Г— 0164. 7551 нусхада.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент ГСП, Матбуотчилар кўчаси 19.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.